

Posudek na bakalářskou práci

- školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele: Petr Procházka

Datum: 5. 9. 2011

Autor: Lucie Diblíková

Název práce: **Strnada obecný — modelový druh pro výzkum dialektů u pěvců**

- Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).
 Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Bakalářská práce Lucie Diblíkové si klade za cíl sumarizovat poznatky o dialektech strnada obecného a má sloužit jako logické východisko pro následnou diplomovou práci.

Struktura (členění) práce:

Po úvodních pasáží, kde autorka definuje a třídí hlasové projevy ptáků, se věnuje dialektům u pěvců, přínosu tzv. občanské vědy (citizen science) pro velkoplošné studie a poté důkladně popisuje dialekty zájmového druhu.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?

Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Ano

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

S chutí jsem si tento spis přečetl a musím konstatovat, že se jedná o čtivé, přehledné a výstižné pojednání na zadané téma. Samozřejmě lze tu a tam najít neobratnou formulaci nebo překlep, ale tyto vyožené drobnosti jsou spíše vzácné a nepovažuji je za podstatné. Důležitější je, že na 36 stranách se čtenář dozví vše potřebné, co by ho pro uvedení do dané problematiky mělo zajímat. Především oceňuji aktivní a tvůrčí práci s informacemi, kterou pěkně ilustrují přehledné mapky typů nářečí vytvořené autorkou nebo to, že se nebojí vyslovit svůj názor na některé sporné momenty, jakož i to, že rešerší tvoří myšlenkově ucelené, logicky členěné a pěkně na sebe navazující pasáže.

Předložená bakalářka je zdařilá, splňuje veškeré formální i odborné požadavky kladené na práce tohoto typu, a proto ji bez výhrad doporučuji k obhajobě.

Otázky a připomínky oponenta:

- Na str. 8 se píše: „Proto zde definuji pojmy tak, jak je budu dále používat v této práci.“ a na str. 18 se přitom praví „Jednotlivé oddělené zpěvy bývají u strnada nazývány strofy...“. Tady autorka trochu pochybila v zavedení základních pojmů. Strofy nejsou výsadou strnada obecného, ale jedná se o celkem šikovný termín používaný hlavně v německých pracích, anglicky psaná literatura si vystačí s termínem „song“ pro strofu i zpěv (stačilo se podívat na str. 9-10 v knize Catchpola a Slatera (2008), kterou autorka cituje).
- Jedním z vytyčených cílů bylo vydestilovat ze známých projektů občanské vědy typy, které by mohly pomoci akci Nářečí českých strnadů. Bohužel mi v práci chybí jakékoli konkrétní závěry nebo ponaučení. Očekával bych např. odstavec o důležitosti propagace akcí, zpětné vazby a motivace účastníků apod.

- Výčet projektů citizen science v bakalářské práci jistě nemůže být úplný, mám ale neodbytný pocit, že máš celkem pěkný přehled o těchto akcích pouze v anglosaském světě. Zmínka o ČSO jako organizaci mě neuspokojila. Byla bys schopna vyjmenovat alespoň tři konkrétní projekty v ČR? Mimochoodem i u nás probíhala občanská věda už dávno – jen se tomu tak vzletně neřikalo – např. pan Václav Čapek z Oslavan monitoroval přílety tažných ptáků pomocí sítě spolupracovníků po celém tehdejším Rakousku-Uhersku.
- V práci zmiňuješ hypotézy vzniku dialektů u pěvců. U strnada se však už věnuješ výhradně popisu dialektů a jejich rozšířením. To je podle mě velká škoda. Postrádám aspoň nějaký pokus o zasazení zájmového druhu do kontextu těchto hypotéz. Mohla bys prosím stručně zmínit, které z mechanismů by mohly u strnada obecného fungovat při vzniku a udržování dialektů? Co se ví o reakci samic na různé typy dialektů? A jak reagují samci na cizí dialekt? Kdy se samci učí zpěvu a kdy dochází k rozptylu mláďat z rodné lokality a jaké to může mít důsledky pro stabilitu dialektů? Liší se ptáci s odlišnými dialekty geneticky? Jsem přesvědčen, že takové a další otázky se přímo nabízejí a i kdyby je všechny dosud nikdo nestudoval, tím lépe. Studie, které jsou k dispozici, měly dokreslit stav poznání dialektů z trochu jiného pohledu a zároveň mohou velmi dobře posloužit jako podnětné zamýšlení nad případnou experimentální částí budoucí diplomové práce.
- A pokud zbude čas: Mohou dialekty souviset se speciací a znáš nějaký konkrétní případ, kde se předpokládá, že nářečí hrálo/hraje roli při vzniku nových druhů?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhově(a)

Podpis školitele/opponenta:

Andrzej Sz.

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-obhajoby>
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na lukkrat@email.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu Lukáš Kratochvíl, katedra ekologie PřF UK, Viničná 7, Praha 2.